

І. Г. Тищенко,
здобувач магістратури кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування,
Національний університет охорони здоров'я України імені П. А. Шупика
ORCID ID: 0000-0002-0034-3551

В. П. Писаренко,
д. держ. упр., професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування,
Національний університет охорони здоров'я України імені П. А. Шупика
ORCID ID: 0000-0003-4789-5756

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.19.87

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

I. Tyshchenko,
Master's student of the Department of Healthcare Management and Public Administration,
Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine
V. Pysarenko,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor of the Department of Healthcare
Management and Public Administration, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ORGANIZATIONAL AND LEGAL PRINCIPLES OF ACTIVITY OF LOCAL AUTHORITIES

Базовою умовою функціонування демократичних країн є підтримка ефективного функціонування місцевих органів влади та місцевого самоврядування. Адміністративна реформа в Україні передбачає як трансформацію вищих та центральних органів державної влади, так і місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Трансформаційні процеси, пов'язані з реформою децентралізації посилюють ситуацію невизначеності у організаційно-правовій системі діяльності місцевих органів влади. Питання процесу децентралізації влади в Україні стосується надання державних послуг населенню, що призводить до виникнення питань, що стосуються розподілу повноважень та влади, власності та розподілу фінансових ресурсів. Тому метою цієї статті є розробка пропозицій з удосконалення організаційно-правового забезпечення діяльності органів місцевої влади на основі аналізу особливостей сучасного правового статусу органів місцевого самоврядування в Україні та їх організаційної структури з урахуванням змін до чинного законодавства. В межах поставленої мети проведено аналіз та систематизацію нормативно-правових актів та конституційних засад місцевого самоврядування в Україні. Сформовано організаційну модель системи місцевого самоврядування в Україні, узагальнено та проведено аналіз основних положень нового законопроекту та перерозподілу повноважень основних посадових осіб у громаді відповідно до законопроекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні". На основі проведеного дослідження надано пропозиції щодо підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування, зокрема у сфері фінансового бюджетування. Проведений комплексний аналіз допоможе визначити пріоритетні напрями удосконалення організаційно-правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування, необхідного для підготовки фундаменту у формулюванні та впровадженні ефективних стратегій удосконалення процесу децентралізації влади. Формування організаційно-правової моделі функціонування органів місцевого самоврядування України знаходиться у процесі трансформації, є велика кількість викликів, особливо у частині перерозподілу фінансових ресурсів та належного управління ними у новостворених ОТГ.

The basic condition for the functioning of democratic countries is to support the effective functioning of local authorities and local self-government. Administrative reform in Ukraine envisages the transformation of higher and central bodies of state power, as well as local bodies of executive power and local self-government. Transformation processes related to decentralization reform increase the situation of uncertainty in the organizational and legal system of local government. The issue of the process of decentralization of power in Ukraine concerns the provision of public services to the population, which leads to issues related to the distribution of powers and authority, ownership and distribution of financial resources. Therefore, the purpose of this article is to develop proposals for improving the organizational and legal support of local authorities based on the analysis of the current legal status of local governments in Ukraine and their organizational structure, taking into account changes in current legislation. Within the framework of the set goal the analysis and systematization of normative-legal acts and constitutional principles of local self-government in Ukraine is carried out. The organizational model of the system of local self-government in Ukraine was formed, the main provisions of the new bill and redistribution of powers of key officials in the community were generalized and analyzed in accordance with the draft Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine" On Local Self-Government in Ukraine ". Based on the study, proposals were made to increase the efficiency of local governments, in particular in the field of financial budgeting. The conducted comprehensive analysis will help to identify priority areas for improving the organizational and legal support of local governments, necessary to prepare the groundwork for the formulation and implementation of effective strategies to improve the process of decentralization. The formation of the organizational and legal model of the functioning of local governments of Ukraine is in the process of transformation, there are a large number of challenges, especially in the redistribution of financial resources and their proper management in the newly created OTG.

*Ключові слова: ОТГ, самоврядування, електронні послуги, бюджетування, децентралізація.
Key words: OTG, self-government, electronic services, budgeting, decentralization.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні у відповідь на кризові явища, вимагають невідкладних дій на державному рівні, пов'язаних з реформуванням місцевого самоврядування. Реформу адміністративного управління Україні 1998 року так і не було зреалізовано через безвідповідальність чиновників. Час, який було втрачено для країни виявився надто дорогим, що призвело до негативних наслідків для країни та відсторонення від європейських цінностей. Після Революції гідності з'явилися нові проєвропейські цілі, цінності та пріоритети, що призвело до необхідності формування нової моделі реформування системи державного управління. Питання процесу децентралізації влади в Україні стосується надання державних послуг населенню, що призводить до виникнення питань, що стосуються розподілу повноважень та влади, власності та розподілу фінансових ресурсів.

Теоретичне обґрунтування проблематики ефективного функціонування органів місцевого самоврядування полягає у дослідженні особливостей та основних засад організаційно-правового забезпечення реформування місцевих органів влади (МОВ) в умовах проведен-

ня реформи децентралізації влади, яка має відбуватися відповідно до вимог чинного законодавства з додержанням балансу розподілу повноважень між МОВ та відповідно до принципу стримувань і противаг, що дасть можливість забезпечити демократичність процесу з дотриманням прав людини і громадянина. Крім того, не менш актуальним є дослідження проблематики реформування органів місцевого самоврядування, яка пов'язана з розробкою оптимальних моделей територіальної організації місцевого самоуправління в Україні, ефективну передачу та перерозподіл владних повноважень між центральними і місцевими органами влади.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичний базис дослідження питань правових засад функціонування МОВ формують публікації провідних науковців України, серед яких О. Батанов [1], І. Бутко [2], Б. Калиновський [6] та ін. Окремі аспекти удосконалення нормативно-правового забезпечення децентралізації влади розглянуто у роботі Т. Забейворот [5]. Інші аспекти проведення реформи децентралізації влади вивчали такі науковці: О. Василенко, Т. Гладка,

Стаття 5. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування

• Стаття 7. В Україні гарантується і визнається місцеве самоврядування

Стаття 19. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України

• Стаття 38. Громадяни користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування

Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах ...

Рис. 1. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні

Джерело: сформовано авторами на основі [8].

М. Дяченко. Однак зважаючи на те, що процес децентралізації влади в Україні на сьогодні перебуває в активній фазі трансформацій, дослідження особливостей організаційно-правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в умовах нових викликів та загроз не втрачає актуальності.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є розробка пропозицій з удосконалення організаційно-правового забезпечення діяльності органів місцевої влади на основі аналізу особливостей сучасного правового статусу органів місцевого самоврядування в Україні та їх організаційної структури.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Прагнення українського народу до зміцнення та розбудови демократичної, соціальної, правової держави, закріплено у Конституції України. У статті 7 закріп-

лено принцип, згідно з яким в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування [8]. З чого видно, що Конституція України закріплює за державою функцію забезпечення місцевого самоврядування як першоснови підтримки демократичного ладу. Конституційні засади місцевого самоврядування (Рис. 1.) вивели місцеве самоврядування на рівень одного з основних інститутів демократичного конституційного устрою України.

Серед законів, які містять норми, що регламентують питання організації і функціонування місцевого самоврядування, важливе місце займає Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" [10], що, по суті, є "основоположним" законом у сфері функціонування місцевих органів влади. Адже на основі цього Закону було розроблено й інші закони, що стосуються окремих аспектів діяльності органів місцевого самоврядування, а саме: ЗУ "Про службу в органах місцевого самоврядування", ЗУ "Про статус депутатів місцевих

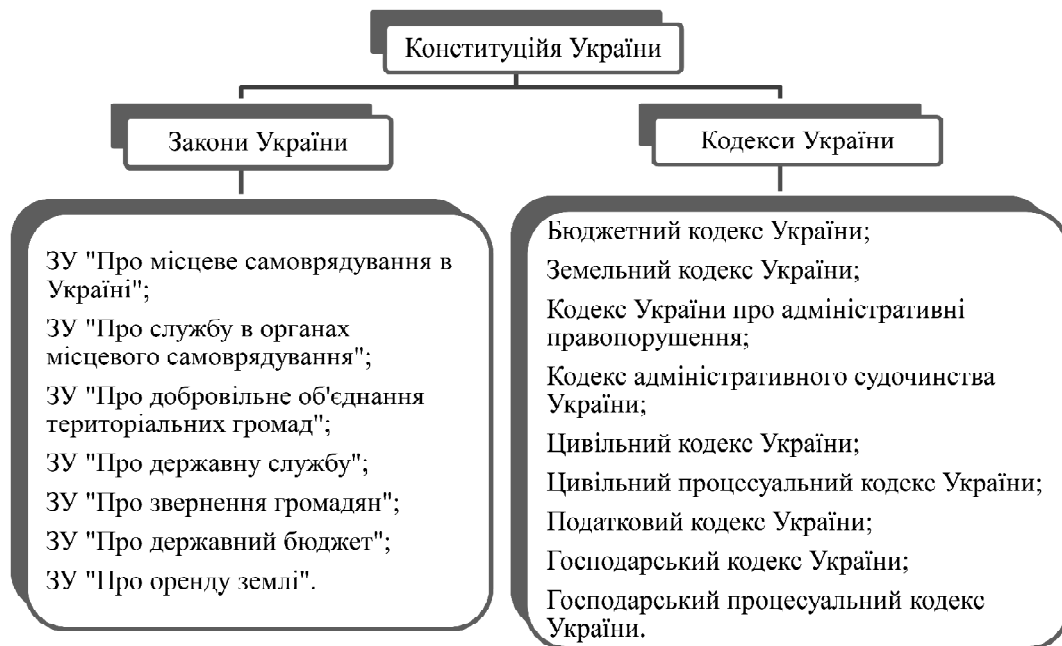

Рис. 2. Законодавча база регулювання діяльності місцевих органів влади

Джерело: сформовано авторами.

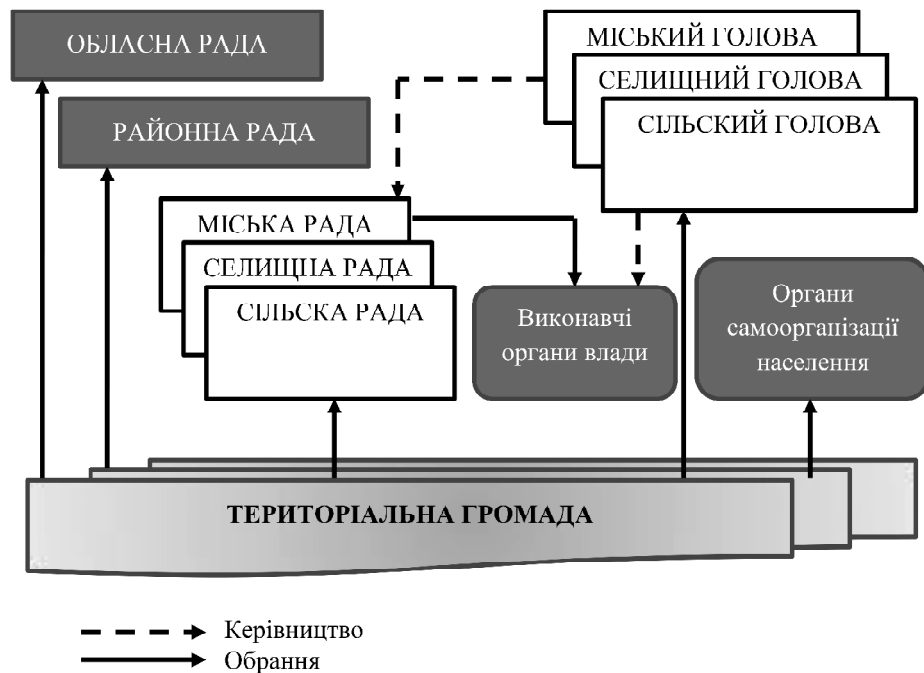

Рис. 3. Організаційна модель системи місцевого самоврядування в Україні

Джерело: сформовано авторами.

рад" та ін. На рисунку 2 систематизовано законодавче забезпечення регулювання діяльності місцевих органів влади.

Місцеве самоврядування в Україні — "це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади — жителів села чи добровільного об'єднання в сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста — самостійно чи під відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування — вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та Законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст" [7]. На рисунку 3 представлено організаційну структуру системи місцевого самоврядування в Україні.

Відповідно до статті 4 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" зі змінами: "Місцеве самоврядування в Україні здійснюється на принципах: народовладдя; законності; гласності; колегіальності; поєднання місцевих і державних інтересів; виборності; правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень, визначених цим та іншими законами; підзвітності та відповідальності перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб; державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування; судового захисту прав місцевого самоврядування" [10].

Починаючи із 2014 року в Україні проводиться реформа місцевого самоврядування, яка почалась із прийняттям Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (01.04.2014), законів України "Про співробітництво територіальних громад" (17.06.2014), "Про добровільне об'єднання територіальних громад" (05.02.2015) та змін

до Бюджетного і Податкового кодексів [12], останні стосуються фінансової децентралізації. В основі реформи децентралізації закладено принципи та положення Європейської хартії місцевого самоврядування [4], що передбачало створення нової адміністративно-територіальної одиниці — об'єднаної територіальної громади (ОТГ).

У результаті реформи за 6 років створено 1070 ОТГ, у які добровільно об'єдналися 4882 громад. Із них у 936 ОТГ відбулись перші місцеві вибори [12].

У положеннях Європейської хартії місцевого самоврядування, яка виступає основоположним міжнародним нормативно-правовим актом, визначено основи місцевого самоврядування, Шигапова Е. зазначає, що хартія стала головним джерелом для законодавчого регулювання цього публічно-правового інституту для більшості європейських країн. Зі змісту впливає головна мета цього нормативного акта — втілення демократичних стандартів функціонування та основ організації місцевого самоврядування згідно з принципами субсидіарності, демократичності, реальності та ін., які є обов'язковими для визначених держав-учасниць. Відповідно, задля виконання зобов'язань перед Радою Європи, Україна ратифікувала Європейську хартію місцевого самоврядування 15 липня 1997 року, тобто через два роки після вступу у зазначену міжнародну інституцію [13].

Реформа децентралізації, що все ще триває в Україні, до певної міри забезпечила покращення фінансових можливостей місцевих бюджетів, розвиток міжмуниципальної співпраці, розширення доступу до електронних державних послуг та цифрової інформації у місцевих громадах.

Відповідно до звіту Міжнародної правозахисної організації "Freedom House" 2020 року реформа децентралізації в Україні успішно досягла своєї мети — збільшення спроможності місцевих бюджетів. Відповідно, невеликі, фінансово неплатоспроможні громади

РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ДЕРЖАВИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- Визначено сфери у яких ОМС заборонено приймати рішення: оборона України, державна безпека і захист державного кордону, ядерна та радіаційна безпека, державний фінансовий аудит, митна справа, оподаткування тощо;
- Здійснення передачі повноважень тільки на підставі закону, за принципом субсидіарності та за умови належної фінансової забезпеченості;
- Можливість невиконання делегованих повноважень, за умови порушення умов його передачі, зокрема обов'язкових консультацій з весукарїнськими консультаціями;
- Заборонено поділяти ОМС повноваженнями посеред поточного бюджетного періоду;
- Заборонено змінювати рішення про зміст та обсяги повноважень частіше, ніж раз на 3 роки.

ОРГАНІЗАЦІЙНА АВТОНОМІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- Рада самостійно визначає свою структуру, втручання держави є неприйнятним;
- Колегіальний орган - виконком не уворюється. Діяльність виконавчих органів координує голова громади.
- Рада громади не може приймати на себе виконавські функції та підміняти утворені нею виконавчі органи. Усі делеговані повноваження ОМС реалізуються через виконавчі органи.

КОМПЕТЕНЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- Громади отримують право вирішувати будь-які питання місцевого значення, не віднесених до компетенції держави або ОМС інших рівнів.
- Повноваження районних та обласних рад визначаються виключно законами та розмежовуються між собою - усуваються підстави для конфлікту компетенцій між ними.
- Делеговані повноваження визначаються тільки у галузевих законах;
- Вводиться єдиний реєстр повноважень та встановлюється перехідний період - 1 рік для навчання та стабілізації відносин.

УЧАСТЬ ЖИТЕЛІВ ГРОМАДИ У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

- Усі, хто проживає у громаді, володіє перухомістю, сплачує податки на цій території мають право приймати участь у вирішенні питань місцевого значення (крім місцевих виборів і референдумів);
- Розширення прав участі у місцевому та регіональному житті дітей та молоді.

Рис. 4. Основні положення нового законопроекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"

Джерело: сформовано на основі [9].

об'єднувалися з більш потужними громадами. Примітно, що ця добровільна консолідація громад охоплює понад 41 відсоток території України і становить майже 30 відсотків населення [14]). Однак місцеві органи влади залишаються залежними від Уряду у прийнятті рішень щодо трансфертів та бюджетів. Для вирішення цієї проблеми у Проекті Закону "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)" було запропоновано адміністративно-територіальний план для кожного регіону (області) з новими кордонами; крім того, у законопроекті було передбачено, що деякі кордони вже об'єднаних територіальних громад також мають бути змінені. Необхідно відмітити, що цей план не був реалізований у повній мірі [11], а законопроект був відкликаний з розгляду у 2020 році.

Сьогодні триває дискусія стосовно поглиблення та удосконалення процесу децентралізації за рахунок обговорення та доопрацювання проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", у частині розподілу повноважень органів місцевого самоврядування у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального устрою.

Загалом положення нового законопроекту має на меті приведення українського законодавства у відповідність до положень Європейській хартії місцевого

самоврядування. Однак, допоки не буде внесено зміни до Конституції, нововведення не стосуватимуться обласних і районних рад, виконавчі функції яких і надалі покладатимуть на місцеві державні адміністрації. Крім того, згідно з положеннями законопроекту буде розмежовано повноваження держави та місцевого самоврядування; закріплено умови та гарантії передачі повноважень держави місцевому самоврядуванню; визначено сфери, у яких місцевому самоврядуванню забороняється приймати рішення через виключну компетенцію держави: питання оборони України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторкності тощо. Основні положення нового законопроекту наведено на рисунку 4.

Згідно з положеннями нового законопроекту пропонується підсилити виконавські функції голови громади (рис. 5). Крім того, для збалансування владних повноважень, у випадку відправки у відставку голови громади пропонується одночасне припинення повноважень і самої ради громади. Вводиться нова посада у громаді — керуючий справами громади — професійна посадова особа, яка забезпечує інституційну сталість в громаді. Його повноваження не припиняються у випадку припинення повноважень ради або голови громади.

Основними світовими трендами підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та по-

Рис. 5. Перерозподіл повноважень основних посадових осіб в громаді відповідно до положень законопроекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"

Джерело: сформовано авторами на основі [9].

кращення зв'язку між громадянами та державною організацією влади передбачається поєднання таких елементів:

— Створення універсальних центрів надання адміністративних послуг, які мають на меті спрощення бюрократичних процедур як для муніципалітетів, так і для населення. Громадяни можуть сплачувати податки, отримувати дозволи або отримати консультацію в одному місці.

— Впровадження електронної системи управління на замовлення послуг: муніципальна електронна система управління має на меті забезпечення доступу громадян до процесу прийняття рішень, спрощення процедури доступу до публічної інформації та підвищення оперативності надання державних послуг.

— Впровадження сучасних методів бюджетування, орієнтованого на результат, що дозволяє муніципалітетам планувати свої фінансові та не фінансові ресурси відповідно до своїх 5-річних планів розвитку, розробляючи детальні плани витрати на поточну діяльність.

Остання складова є особливо важливою для України, бо в ході реформи децентралізації, лівова частка фінансових ресурсів була передана на місця. Відповідно до результатів досліджень, отриманих Громадською мережею публічного права та адміністрації UPLAN (Ukrainian Public Law and Administration Network) [3] заснованою Центр політико-правових реформ, у сфері планування бюджетів ОТГ виникає чимало проблем, що в першу чергу пов'язано відсутністю у місцевих радах ОТГ внутрішніх документів, які детально регламентували б процедуру підготовки проєкту бюджету, а також координацію роботи структурних підрозділів та службових осіб місцевої ради, порядок обміну інформацією і участь громадськості у процесі підготовки документа. Крім того спеціалісти органів місцевого самоврядування часто не володіють відповідними компетенціями.

Тому, на нашу думку, доцільно внести пропозицію по забезпеченню відповідних компетенцій осіб, що причетні до фінансового бюджетування ОТГ. Цілком зрозуміло, що голова ОТГ може не бути фінансовим експертом, відповідно у законодавстві необхідно прописати кваліфікаційну вимогу до керуючого справами або запровадити посаду "відповідального фінансового радника" в ОТГ для забезпечення ефективного процесу фінансового бюджетування. Відповідальний фінансовий радник має бути кваліфікованим членом одного з інститутів бухгалтерського обліку. Ця особа призначається керівником фінансової служби ради громади та займає центральне місце у забезпеченні:

— ефективного фінансового консультування;
— організації та підтримці надійної системи фінансового управління та контролю;
— забезпечення виконання радою усіх юридичних обов'язків у фінансових питаннях відповідно до наданих повноважень.

— ефективного фінансового консультування;
— організації та підтримці надійної системи фінансового управління та контролю;

— забезпечення виконання радою усіх юридичних обов'язків у фінансових питаннях відповідно до наданих повноважень.

ВИСНОВОК

Зважаючи на те, що формування організаційно-правової моделі функціонування органів місцевого самоврядування України знаходиться у процесі трансформації, існує велика кількість викликів, особливо у частині перерозподілу фінансових ресурсів та належного управління ними у новостворених ОТГ. Тому необхідною є розробка конкретних моделей місцевого самоврядування на основі проведеного аналізу сучасного стану організаційно-правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування, що є предметом подальших досліджень. Подальше просування реформи децентралізації вимагає внесення поправок до Конституції, спрямованих на посилення спроможності органів місцевого самоврядування та кристалізацію повноважень органів виконавчої влади на субрегіональному та регіональному рівнях.

Література:

1. Батанов О.В. Територіальна громада — основа місцевого самоврядування в Україні: монографія. Київ, 2001.

2. Бутко І.П. Деякі проблеми становлення і розвитку територіального самоврядування в Україні. Місцеве та регіональне самоврядування України. 1992. № 3. С. 8—14.

3. Громадська мережа публічного права та адміністрації UPLAN. Планувати, щоб не злидарювати. Правила бюджетування для ОТГ. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/planuvaty-aby-ne-zlydariuvaty-pravya-biudzhetuvannia-dlia-oth/> (дата звернення: 30.09.2021).

4. Європейська хартія місцевого самоврядування. 1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення: 30.09.2021).

5. Забейворот Т.В. Удосконалення нормативно-правових засад децентралізації влади в Україні в контексті євроінтеграції. Теорія та практика державного управління. 2016. № 3 (54). С. 1—7.

6. Калиновський Б. Територіальна громада: інноваційні підходи до вирішення проблем у законодавстві України. Проблеми вдосконалення правового регулювання місцевого самоврядування: Матеріали наук. практ. конф. (Харків, 4—5 грудня 2001). Харків, 2002. С. 151—154.

7. Ковалів М.В., Іваха В.О. Правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. 2015. № 824. С. 45—49.

8. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 від 02.03.2014. Київ: Верховна рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 30.09.2021).

9. Міністерство розвитку громад та територій України. Проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо розподілу повноважень органів місцевого самоврядування у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального устрою". URL: <https://www.minregion.gov.ua> (дата звернення: 30.09.2021).

10. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. Відомості Верховної Ради. 1997. № 24. 170 с.

11. Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади: Проект Закону України, 2019. Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644 (дата звернення: 30.09.2021).

12. Урядовий портал. Реформа децентралізації. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi> (дата звернення: 30.09.2021).

13. Шигапова Е. Окремі аспекти імплементації Європейської хартії місцевого самоврядування в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 5. С. 181—185.

14. Freedom House. Ukraine. Nations in Transit 2020. URL: https://freedomhouse.org/country/ukraine/nations-transit/2020#footnote5_9nti34j (Last accessed 30.09.2021).

References:

1. Batanov, O.V. (2001), *Terytorialna hromada — osnova mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: monohrafiia* [Territorial community — the basis of local self-government in Ukraine: a monograph], Kyiv, Ukraine.

2. Butko, I.P. (1992), "Some problems of formation and development of territorial self-government in Ukraine", *Local and regional self-government of Ukraine*, vol. 3, pp. 8—14.

3. Public network of public law and UPLAN administration (2019), "Planuvaty, shchob ne zlydariuvaty. Pravya biudzhetuvannia dlia OTH", available at: <https://uplan.org.ua/analytics/planuvaty-aby-ne-zlydariuvaty-pravya-biudzhetuvannia-dlia-oth/> (Accessed 30 September 2021).

4. Council of Europe (1985), "European Charter of Local Self-Government", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (Accessed 30 September 2021).

5. Zabeyvorot, T.V. (2016), "Improving the legal framework for decentralization of power in Ukraine in the context of European integration", *Theory and practice of public administration*. vol. 3 (54). pp. 1—7.

6. Kalinovsky, B. (2002), "Territorial community: innovative approaches to solving problems in the legislation of Ukraine", *Materialy nauk. prakt. konf. Problemy vdoskonalennia pravovoho rehuliuвання mistsevoho samovriaduvannia* [Proceedings of the Conference, Problems of improving the legal regulation of local self-government], Kharkiv, Ukraine, December 4—5, pp. 151—154.

7. Kovalev, M.V. and Ivakha, V.O. (2015), "Legal status of local governments in Ukraine", *Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Legal sciences*, vol. 824, pp. 45—49.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "Constitution of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua> (Accessed 30 September 2021).

9. Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine. (2019), *Draft Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine" On Local Self-Government in Ukraine, regarding the distribution of powers of local self-government bodies in connection with changes in the administrative-territorial structure*, available at: <https://www.minregion.gov.ua> (Accessed 30 September 2021).

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), *The Law of Ukraine "On local self-government in Ukraine"*, *Vidomosti Verkhovnoi Rady*, vol. 24, 170 p.

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), "Draft Law on Amendments to the Constitution of Ukraine (concerning decentralization of power)", available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644 (Accessed 30 September 2021).

12. Government portal (2021), "Decentralization reform", available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi> (Accessed 30 September 2021).

13. Shigapova, E. (2018), "Some aspects of the implementation of the European Charter of Local Self-Government in Ukraine", *Entrepreneurship, economy and law*, vol. 5, pp. 181—185.

14. Freedom House (2020), "Ukraine. Nations in Transit 2020", available at: https://freedomhouse.org/country/ukraine/nations-transit/2020#footnote5_9nti34j (Accessed 30 September 2021).

Стаття надійшла до редакції 01.10.2021 р.